

Бывало

ЉУБИЦА LjUBICA
АНДРЕЕВСКА ANDREEVSKA
ЉУПКА LjUPKA

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА СКОПЈЕ
ДАУТ ПАШИН АМАМ
ART GALLERY SKOPJE
DAUT PASHA HAMAM

СКОПЈЕ АПРИЛ 1998
SKOPJE APRIL 1998

*Во сѐмен на мајка ми Сѝевка и
ѝајќо ми Тодор Зафирови*

.....Покрај Ванѓел Нумовски и Горѓе Шијаковиќ, кој по големиот дел од својот живојт го поминал во Србија, тие успеаја со силата на својата уметност да се изборат за рамноправен стипендијант во ликовниот живојт на македонската културна јавност.

Помеѓу синоменативните уметници значително место и припад на сликарката со силна индивидуалност и експресија, Љубица - Љујка Андреевска.

„Почувствувајќи дека во мене се јавува некоја внатрешна сила и потреба за сликање“, - изјави Љујка на поставеното прашање од стипендијантот на критичариите: Како, кога и зошто почна да слика. Во сличен контекст, по повод на еден друг сликар, еден автор изјави: „Сликањето е поставено и непрекинато, болно раѓање од духов, будење на свесното, авторитарно и лично. А, кога сликата е збогата се чувствува радост на духов - се роди делото“. И сè што Љујка изјави за својата работа, може најкрајно да се објасни со цитираниот мисла.

Родена во Кавадарци, Љујка расте во семејство опкружена со љубов, грижа и внимание на родители. Многубројните часови, идната сликарка ги поминуваше во фирмачката работилница на татко ѝ, од чијшто фурни се ширеше мирисот на лицидерските колачи. Од полиците и коритите, мама обоени колачиња, прелепени во најразлични фигури во бои. Така сликарката веќе во раното детство го збогатуваше својот дух со најнеобични доживувања. Тогаш и мирисите и боите од лицидерските срца и колачиња, нанижани во ѕердани, исончани од светлото и топло сонце на поднебјето, ирајно се викаени во емоционалното битие на Љујка.

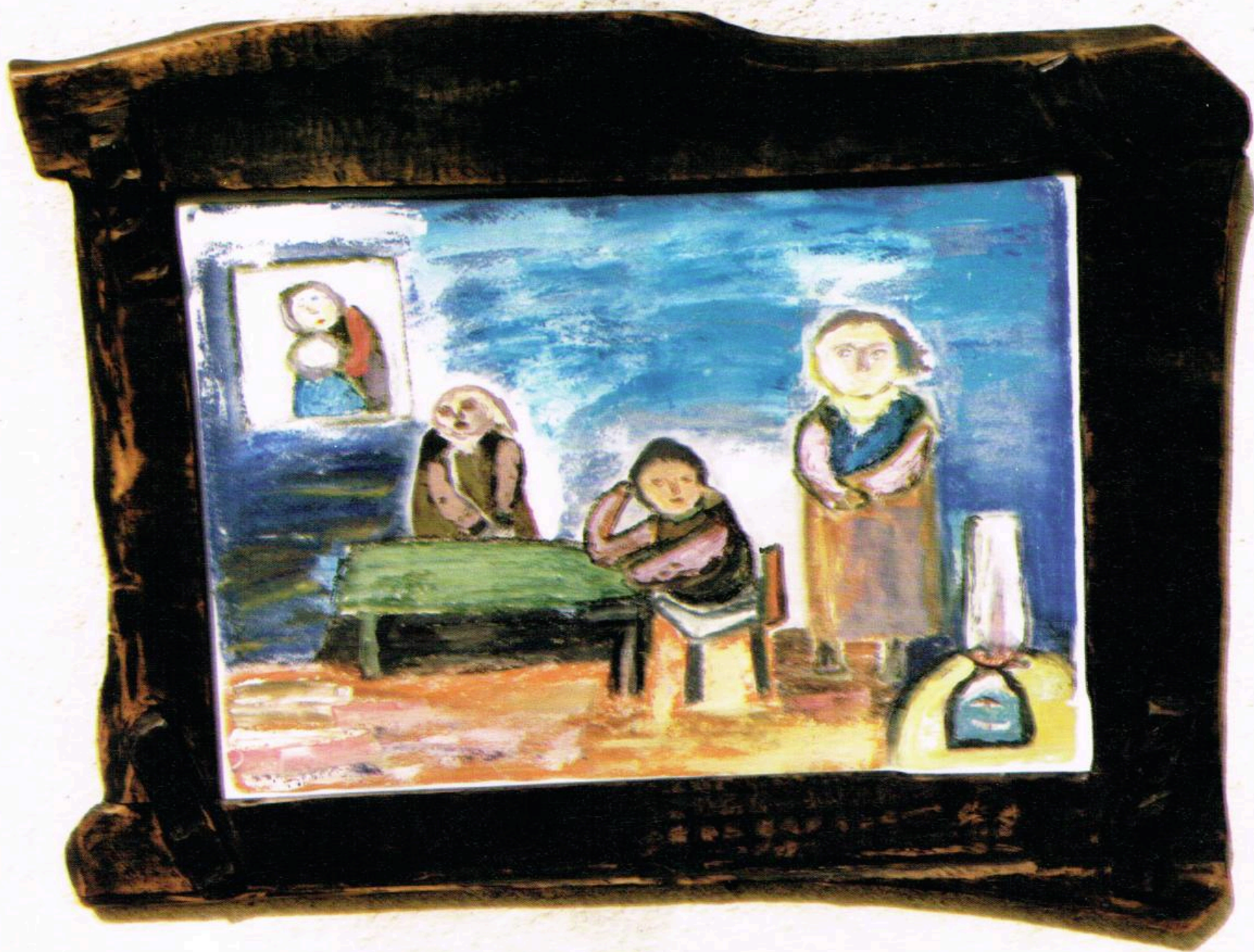
Од татковата работилница, како прв и непосреден извор на инспирација, дојдоа инајтуѓите и празниците на коишто Љујка одеше со татко ѝ и останилите членови на семејството, запознајќи ја така мајката на живојот, обичните, традиционите и културните на својот крај и народот. На сите стипендијанци се слушаше музика, свиреа кавали и фрули, одекнуваше песната, се играше оро... Продавачките гласно ги довикуваа мушкетерите и ја нудеа својата стока. Рачно ткаени и везени килими, чаршафи, носии и марами со најраскошни бои, создаваа во светата на девојчешко календарско на арабски и бои. Со татко и носилката Љујка изјавува: „Денот беше мал за толку веселба“. Гурѓовден, Велигден, Божиќ... неколку децени поодоцна, ќе создадат опис на слики од Љујка Андреевска, под име „Празник на денот“.

Пододна, со години, ќе дојдат и други сознанија коишто истата така, ќе ја збогатуваат нејзината претстава за живојот. Ќе ја согледа и неговата друга стипендијант и ќе види дека живојот не е само празник. На нејзината чувствителност и сензибилност тоа ќе остави неизбришливи иражи и како второ тематско изворите ќе се наметнат во нејзиниот сликарски говор.

Во ликовниот живојт на Македонија се појави во почетокот на деведесеттите години. Со својот ликовен израз, многу брзо врз себе го сврши вниманието на критиката и јавноста. Во „Музејот на наивната уметност во Јагодина“ за првпат изложува на Седмото биенале на наивната уметност, при што стипендијантот жири ја додели Посебно признание за изложениите дела. На годинашното, Осмо биенале на наивната уметност, запознато е нејзиното учество со три слики.

Со силни емоции, во еден здив, Љујка го пренесува на своите влакна внатрешниот свет, градејќи ја својата сликарска личност врз традиционата и културата на својот крај, не навлегувајќи во клишејот на традиционалната наива. Препознатливо, особено и невообичаено, Љујка со своите слики ги оживеа дамнешните сеќавања и доживувања, оживувајќи ја храбро својата душа за нашите погледи. Неоптоварена со ликовните правила, без стипендијант од критиката на стипендијантите и јавноста, татко го следи својот внатрешен импулс - зајамнатата слика на детството којашто ѝ ја одредува формата, композицијата, бојата, со што особено се истакнува авторитетноста и индивидуалноста на нејзиното сликарство.

Kat. бр. 13
Cat. No 13

.....In addition to Vangel Numovski and Djordje Siljakovic (who spent most of his life in Serbia). Through the strenght of their art they managed to win themselves a place in Macedonian cultural life.

Notable among the above-mentioned artists is woman painter of forceful individuality and expression, Ljubica Ljupka Andreevska.

„I felt a kind of inner drive and need to paint“, said Ljupka to her first critics asking how, when and why she started to paint. In a similar context, about another painter, an author wrote: „Painting is constantly and without interruption a painful birth from the spirit, an awakening from the conscious and subconscious, archetetypal and genetic, atavistic and personal. And when the painting is finished, one feels spiritual joy - a work has been born“. Everything that Ljupka Andreevska has said about her work can be summed up in the abovequoted lines.

Born in Kavadarci, Ljupka grew up surrounded by her loving parents. The future painter spent many hours in her father's bakery, enjoying the tempting smell of heart-shaped pastries baking in the ovens. Set out on shelves and in baskets, the pastries were shaped in the form of imaginative, colourful these early childhood experiences already enriching her spirit. The strings of warm, freshlu baked pastry hearts, sparking in the bright sunlight of her native land, were thus permanently woven into Ljupka's emotional being.

After her father's bakery, the first and immediate source of inspiration, came fairs, holidays, which she attended with her and other members of the family, becoming acquainted with the life, customs, traditions and culture of her region and people. Everywhere music was heard, the playing of pipes and flutes, songs, dancing. Vendors would loudly hawk their goods, hoping to attract customers. Handwoven carpets, embroidered tablecloths, sheets, costumes, bright-coloured scarves created in the girl's consciousness a kaleidoscope of arabesques and colour. With sentiment and nostalgia Ljupka has said: „The day was too short for so much joy!“ Several decades later the festivities of St. George's Day, Easter, Christmas resulted in a whole series of paintings by Ljupka Andreevska entitled „Holiday“.

In later years other experiences would come, further enriching her vision of life. She encountered its other aspects and saw that life was not just a holiday, this leaving an indelible imprint on her sensitivity as another thematic source of her painting.

Kat. 6p. 7
Cat. No 7

Ljupka appeared in Macedonian art life in the early 1990s, her style quickly attracting the attention of critics and the public. She exhibited at the Museum of Naive Art in Jagodina for the first time at Seventh of Naive Art, on which occasion the judges awarded her honorary mention for the works exhibited. At this year's Eighth Biennial she drew attention with three of paintings.

Driven by strong emotions, Ljupka transfers her inner world to her canvases, building her artistic personality on the tradition and culture of her region, without falling into the clichés of traditional primitive art. In her distinctive, unusual paintings, Ljupka has revived old memories and experiences, boldly laying bare her soul. Not limited by artistic conventions, without fear of the criticism of experts and the public, she obeys her inner impulse - the remembered vision of her childhood which determine form, composition, colours, enhancing the authenticity and individuality of her painting.

A colourist with all her heart, Ljupka Andreevska has chosen her path. Guided by an innate sense of the harmony that must exist between nature and the spirit, she allows her paintbrush to highlight colours spontaneously, easily, though generally vigorously.

„Colours must be like words - the right ones, clear, genuine. So that they can give to a song, cause sorrow and tears. Superfluous words must be rejected“.

The paintings are the result of a visual sensibility. With exceptional assurance she spreads colours across the surface of the canvas and allows them to come alive. Her energetic brushstrokes of thickly applied, often complementary colours spreading in various directions give her paintings their own dynamism.

The compositions are dominated by a figure, which the artist generally sets in the foreground.

Contrary to expectations, the form is freed of physical bounds by means of intensive colour.

An abstract landscape with arbitrarily located figures is actually the imaginary space of Ljupka's memories and dreams, which require spiritual and visual development. The associative basis of the stylized figures reveals the identity of the inspiration.

Her work, for the time being, comprises a firmly woven whole. Without laying any special claims, maintaining a constant creative temperature, the paintings of Ljupka Andreevska constitute a longing for the happy of a child's blissful beginnings, a need for spiritual enlightenment.

Koviljka Smiljkovic

ЉУБИЦА АНДРЕЕВСКА – ЉУПКА БИОГРАФИЈА

Родена во Кавадарци. Слика од 1970 година. Живее во Скопје. Има изложувано на самостојни и групни изложби во земјата и странство.

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

1990. април: Скопје, Македонски народен театар, Фоаје
1991. август: Сирџа, Национален музеј, Сирмен дом
„Браќа Миладинови“
1991. ноември: Скопје, Музеј на град Скопје
1993. јуни: Куманово, Уметничка галерија
1993. ноември: Париз, Македонски информативен центар
1994. јули: Охрид, Дом на културата „Григор Прличев“
(33. Балкански фестивал на народни песни и ора, Охрид,
Македонија)
1995. март: Штип, Уметничка галерија „Безистен“
1997. август: Јагодина, Музеј наивне уметности
1997. септември: Белград, Народна библиотека
Србије

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ

1990. Ернестиново, Галерија „Петар Смајик“
1991. Белград, Ликовна галерија, „Човек и негово околина“
1991. Белград, Ликовна галерија, 17. Традиционална изложба
„Жене стварају“
1991. Белград, Ликовна галерија, „Мајски сусрети '91“
1994. Охрид, Галерија во Домот на културата „Григор
Прличев“, 10. Интернационална уметничка колонија
„Дебарца '94“
1995. Јагодина, Музеј наивне уметности, Седми бијенале
наивне уметности
1996. Скопје, Музеј на град Скопје, Наивна уметност на
Србија
1996. Јагодина, Музеј наивне уметности, Осма ликовна
колонија наивне уметности
1997. Јагодина, Музеј наивне уметности, Осми бијенале
наивне уметности

НАГРАДИ

1995. Јагодина, Посебно признање за изложена дела, Седми
бијенале наивне уметности, Музеј наивне уметности

ЛИКОВНИ КОЛОНИИ

1990. 18. Ликовна колонија „Петар Смајик“, Ернестиново
1994. 10. Интернационална колонија „Дебарца '94“,
Белчишта
1997. Ликовна колонија „Зајечар '97“, Дом културе, Зајечар

Кат. бр. 5
Cat. No 5

**LJUBICA ANDREEVSKA – LJUPKA
BIOGRAPHY**

Born in Kavadarci. She has been painting since 1970. Resides in Skopje. She has participated at independent and group in her own country and abroad.

INDEPENDENT EXHIBITIONS

*1990 April: Skopje, Macedonian National Theatre, foyer
1991 April: Struga, National Museum, Braka Miladinovci Memorial Centre
1991 November: Skopje, City Museum
1993 June: Kumanovo, Art Gallery
1993 November: Paris, Macedonian Information Centre
1994 July: Ohrid, Grigor Prlicev Cultural Centre (33rd Balkan Festival of Folk Songs and Dances, Ohrid, Macedonia)
1995 March: Stip, Bezistan Art Gallery
1997 August: Jagodina, Museum of Naive Art
1997 September: Belgrade, National Library – Serbia*

GROUP EXHIBITIONS

*1990 Ernestinovo, Petar Smajic Gallery
1991 Belgrade, Art Gallery, Man and His Environment
1991 Belgrade, Art Gallery, 17th Traditional Exhibition "Women Create"
1991 Ohrid, Grigor Prlicev Cultural Centre, 10 th International Art Colony, Debarca 94
1995 Jagodina, Museum of Naive Art, 7th Biennial of Naive Art
1996 Skopje, City Museum, Naive Art of Serbia
1996 Jagodina, Museum of Naive Art, 8th Art Colony
1997 Jagodina, Museum of Naive Art, 8th Biennial of Naive Art*

AWARDS

1995 Jagodina, honorary mention for works exhibited, 7th Biennial of Naive Art, Museum of Naive Art

ART COLONIES

*1990 18th Petar Smajic Art Colony, Ernestinovo
1994 10th International Colony Debarca 94, Belcista
1996 8th Art Colony of Naive Artists, Museum of Naive Art, Jagodina
1997 Zajacar 97 Art Colony, Cultural Centre, Zajacar*

Кар. бр. 1
Cat. No 1

КАТАЛОГ – CATALOGUE

1. ПЕСНА НА ЗОРАТА, 1991
масло на панел
45 x 61 см
2. СПОМЕНИ ОД МЛАДОСТА, 1992
комбинирана техника
50 x 70 см
3. ДОВИКУВАЊЕ, 1992
масло на платно
61 x 50 см
4. ПРАЗНИК НА ДЕНОТ, 1994
масло на платно
60 x 60 см
5. ПРАЗНИК НА ДЕНОТ 5, 1994
масло на платно
60 x 60 см
6. ОВЧАР, 1995
масло на панел
70 x 50 см
7. ЖЕНА И ЦВЕТ, 1996
масло на платно
50 x 70 см
8. ОДМОР НА ЛИВАДА, 1996
масло на панел
50 x 60 см
9. ТРИПТИХ „ПРАЗНИК НА ДЕНОТ“, 1996
пастел
80 x 240 см
10. ТРИПТИХ „МОЛИТВА“, 1996
пастел
80 x 240 см
11. МОЛИТВА, 1995
масло на платно
60 x 60 см
12. ЖЕНА СО ЦВЕЌЕ, 1995
масло на платно
62 x 50 см
13. ОВЧАРКА, 1996
масло на платно
50 x 70 см
1. SINGING AT DAYBREAK, 1991
oil on panel
45 x 61 cm
2. MEMORIES OF YOUTH, 1992
combined technique
50 x 70 cm
3. CALLING, 1992
oil on canvas
61 x 50 cm
4. HOLIDAY I, 1994
oil on canvas
60 x 60 cm
5. HOLIDAY V, 1994
oil on canvas
60 x 60 cm
6. SHEPHERDS, 1995
oil on panel
70 x 50 cm
7. WOMAN AND A FLOWER, 1996
oil on canvas
50 x 70 cm
8. RESTING IN THE MEADOW, 1996
oil on canvas
50 x 60 cm
9. HOLIDAY TRIPTYCH, 1996
pastels
80 x 240 cm
10. PRAYER TRIPTYCH, 1996
pastels
80 x 240 cm
11. PEAYER, 1995
oil on canvas
60 x 60 cm
12. WOMAN WITH A FLOWER, 1995
oil on canvas
62 x 50 cm
13. SHEPHERDESS, 1996
oil on canvas
50 x 70 cm

Кар. 6р. 12
Cat. No 12

БИБЛИОГРАФИЈА – BIBLIOGRAPHY

- Златко Теодосиевски, *Љубка Андреевска*, Каталог, Македонски народен театар, април 1990.
- Branko Jakšić, *Ernestinovo 90*, Katalog, Društvo kipara naivaca „Ernestinovo“, Ernestinovo, 1990.
- D. Badun, *Središte likovnog stvaranja*, Glas Slavonije, Osijek, 2.8. 1990.
- Б. К. *Дружовање у парку скулптура*, Ослобођење, Сарајево, 8. 6. 1990
- Лазо Плавеvски, Владимир Величковски, *Љубица Андреевска Љубка*, Каталог, Музеј на град Скопје, Скопје, 1991.
- Љубен Пауноски, *Љубица Андреевска Љубка*, Каталог, Народни музеј, Струга, 1991.
- В. П. Во Народниот музеј во Струга Изложба на *Љубица Андреевска*, Нова Македонија, 30. 7. 1991.
- В. С. *Излага Љубица Андреевска*, Вечер, Скопје, 1. 8. 1991.
- Владимир Величковски, Непосредна вдахновеност, Лик, Нова Македонија, Скопје, 7. 8. 1991.
- Р(адмила) Т(рифуновска), *Фолклорот – Инспирација*, Македонија, Илустрирано списание на Матицата Македонска, бр. 461, Скопје, септември 1991.
- Г(оце) Ј. Божурски, *Ситруџа – Сйомен дом „Браќа Миладинови“*, Ликовни живот, бр. 33, Земун, септембар 1991.
- Пауновски Љубен, *Во духот на Шагаловата икономика*, Излог. Изложби, Пулс, Скопје, 3. 10. 1991.
- З. Л. *Убавината на наивизмот*, Вечер, Скопје, 19. 11. 1991.
- Винка Создова, *Музеј на град Скопје, Сликите на Љубица Андреевска*, Република, Скопје, 19.11. 1991.
- С(офија) Гуровска, *Музеј на град Скопје, Изложба на Љубица Андреевска*, Нова Македонија, Скопје, 19. 11. 1991.
- Светлана Христова – Јоциќ, *Големите занес*, Нип, Нова Македонија, Скопје, 15. 1. 1992.
- Златко Теодосиевски, Љубен Пауноски, *Љубица Андреевска – Љубка*, Каталог, Македонски информативен центар, Париз, 1993.
- Г(оце) Ј. Божурски, *Амбициозни заграбувања од поднебјето*, Културен живот, 3/1993.
- З. Л. *Проникнување со традиција*, Вечер, Скопје, 1. 7. 1993.
- С(офија) Гуровска, *Бишките на својот род*, Нова Македонија, Скопје, 6. 7. 1993.
- Љубица Андреевска – Љубка*, Нова Македонија, Скопје, 3. 11. 1993.
- Г(оце) Ј. Божурски, *Амбициозни заграбувања од поднебјето*, Каталог, Дом на култура „Григор Прличев“, Охрид, јули 1994.
- Група автори, *Љубица Андреевска Љубка*, Каталог, Дом на култура „Григор Прличев“, Охрид, јули 1994.
- Т. Мартиноски, 10. *Интернационална уметничка колонија „Дебарца ‘94“*, Каталог, 10. Интернационална уметничка колонија „Дебарца ‘94“, Белчишта, Охрид, 1994.
- Светлана Христова – Јоциќ, *Првото*, Нова Македонија, Скопје, 23. 2. 1994.
- Љубица Андреевска Љубка*, Каталог, Завод Музеј, Штип, 1995.
- Ковилка Смиљковиќ, *Седми бијенале наивне уметности*, Каталог, Музеј наивне уметности, Јагодина, 1995.
- Б(ајо) Цаковиќ, *Први пати – меѓународни*, Нови пут, Јагодина, 17. 5. 1995.
- *Признање наивцима*, Политика експрес, Београд, 23. 5. 1995.
- *Лауреати Јевтовиќ и Халујова*, Народне новине, Ниш, 23. 5. 1995.
- (Слободан) Жикиќ, *Ойворен Бијенале наиве*, Политика, Београд, 29. 6. 1995.
- В(ерица) Илиќ, *Ойворен 7. Бијенале наиве*, Нови пут, Јагодина, 5. 7. 1995.
- Љубка Андреевска*, Арт Порта, год. 1 бр. 1, Скопје, август 1995.
- Б(ајо) Цаковиќ, *По друѓи пати – меѓународни*, Нови пут, Јагодина, 26. 6. 1996.
- Љ. Радивојевиќ, *Чудесне слике у божанственом амбијенту*, Слободна реч, Врање, 28. 6. 1996
- В(ерица) Илиќ, *Завршена ликовна колонија*, Нови пут, Јагодина, 3. 7. 1996.
- Нина Параѓанин, *Осма ликовна колонија*, Каталог, Музеј наивне уметности, Јагодина, 1996.
- Нина Параѓанин, *Осми бијенале наивне уметности*, Каталог, Музеј наивне уметности, Јагодина, 1997.
- Б(ајо) Цаковиќ, *Круќим кораќима у свети*, Нови пут, Јагодина, 26. 2. 1997.

Издавач: Уметничка галерија - Скопје
Одговорен уредник: Драган Бошнаковски
Предговор: Ковилјка Смиљковиќ
Организација на изложбата: Уметничка галерија - Скопје,
Коста Мартиновски
Попис на изложбите и библиографија: Марица Врачевиќ
Превод на англиски: Карин Радовановиќ
Фотографии: Душко Миљовски
Ликовно обликување: Љубица Андреевска - Љупка
Подготовка и печат: Печатница „11 Октомври“ - Прилеп
Април - 1998 год.
Тираж 300

Publisher: Art Gallery - Skopje
Editor-in-chief: Dragan Bošnakovski
Preface: Koviljka Smiljković
Organization of the Exhibition: Art Gallery - Skopje, Kosta Martinovski
Exhibition listings and bibliography: Marica Vračević
English translation: Karin Radovanović
Photographs: Duško Miljovski
Lay Out: Ljubica Andreevska - Ljupka
Prepress and printed by: Pečatnica „11 Oktomvri“ - Prilep
April: 1998
Circulation: 300

КОРИЦА:
ТРИПТИХ „МОЛИТВА“, 1996
COVER PAGE:
PRAYER TRIPTYCH, 1996

УМЕТНИЧКА
ГАЛЕРИЈА
СКОПЈЕ

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА СКОПЈЕ
ART GALLERY - SKOPJE